

**Савка С. В.,
студентка,
Національний університет «Запорізька політехніка»**

**Підгорна А. Б.,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри «Іноземна філологія та переклад»,
Національний університет «Запорізька політехніка»**

ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЖАНРУ «ДАРК РОМАН»

Дарк роман (темний романтизм, готичний романтизм) – піджанр романтичної літератури, який вперше з'явився ще у XIX ст. в Америці. Він характеризується включенням темних, морально неоднозначних мотивів, які є табу у суспільстві, зокрема насильство, одержимість та динаміка влади. На відміну від традиційного романтичного сюжету з позитивним завершенням, ці твори зазвичай зосереджені на нездорових взаєминах між антигероєм чоловічої статі та головною героїнею, що формує з ним інтенсивний емоційний і психологічний зв'язок, незважаючи на потенційну небезпеку або суперечливий характер цих стосунків [3, с. 507].

Американська літературознавиця Емілі Кіз зазначає, що основною особливістю цього жанру є те, що він фокусується на темних аспектах людського життя, таких як полон, психологічне та фізичне насильство, сексуальний примус та інтенсивні емоційні переживання героїв. На відміну від традиційних романів, де травми персонажів зазвичай лише натякались або згадувались мимохідь, у дарк романах вони стають центральним елементом оповіді, детально описуються та аналізуються, не залишаючи прихованих або цензурованих нюансів [2].

Сучасна популярність дарк романів пояснюється тим, що вони дозволяють читачам переживати сильні емоції, досліджувати морально неоднозначні ситуації та заборонені бажання. Соціальні мережі, зокрема BookTok, яка є спільнотою на платформі TikTok, додатково стимулюють інтерес до жанру, роблячи його культурним трендом серед молодшої аудиторії [4]. Найпопулярнішими дарк-романами є такі, як «Полювання на Аделіну» Х. Д. Карлтон, «Мій темний Ромео» Л. Дж. Шен і Паркер С. Хантінгтон, серія «Зіпсований» Пенелопи Дуглас та «Гудзики та мереживо» Пенелопи Скай.

Психологічний аспект у цих творах займає центральне місце: детальний опис внутрішніх конфліктів, страхів, бажань і травм героїв,

часто через еротичні або емоційно інтенсивні сцени, формує багатшаровий портрет психіки людини, виявляючи її вразливість і складність. Завдяки цьому дарк романи не лише забезпечують емоційне занурення, а й стимулюють читача до саморефлексії, етичного аналізу поведінки та усвідомлення соціально-психологічних закономірностей людського буття

Соціокультурний вимір дарк романів проявляється через відображення актуальних проблем суспільства, зокрема нерівності, гендерних конфліктів, травм минулого та табуованих тем, а також через демонстрацію взаємодії людини з соціальними нормами та субкультурними спільнотами, що дозволяє критично аналізувати вплив соціуму на формування поведінки та світогляду індивіда [5].

Мовна структура дарк романів вирізняється насиченою емоційною забарвленістю та метафоричністю, що дозволяє передавати психологічну напруженість і темні аспекти людської душі. Автори активно використовують епітети, порівняння, символічні та алегоричні образи, а також синонімічні ряди слів, щоб підкреслити страждання, одержимість або заборонене кохання. Лексика цього жанру здебільшого має негативну або драматичну конотацію, включаючи слова, що передають біль, страх, тривогу та внутрішні конфлікти персонажів. Значне місце займають також еротичні моменти, описані через насичені емоційні та психологічні переживання, де інтимні сцени часто пов'язані з одержимістю, владою або заборорою, що підсилює драматизм і психологічну напруженість сюжету [1, с. 7].

Отже, дарк роман є унікальним піджанром сучасної літератури, який поєднує елементи романтизму, психологічного аналізу та соціальної критики. Він відкриває перед читачем глибини людської душі, демонструючи складність почуттів, внутрішніх конфліктів і моральних дилем. У центрі таких творів стоять теми одержимості, болю, влади та забороненого кохання, що розкривають неоднозначну природу людських стосунків. Завдяки емоційно насиченій мові, метафоричності та драматизму, дарк роман створює атмосферу напруги, водночас спонукаючи до роздумів про етичні та психологічні межі поведінки людини. Популярність цього жанру сьогодні пояснюється тим, що люди прагнуть сильних емоцій, щирості й історій, які показують темні, але правдиві сторони життя. Дарк роман не лише розважає, а й змушує задуматися про власні почуття, моральні вибори та вплив суспільства на людину.

Література

1. Hernandez J. Exploring Consent: An Analysis of Consent in Dark Romance and Contemporary Romance Books. Portland State Unuversity, 2024. 30 p. URL : <https://surl.lu/lzffpg>.
2. Keyes E. Defining Dark Romance. *The Romance Genre Specialist*. URL : <https://surl.li/efnwvt>.
3. Kumar Ab., Kumar Ar. A critical study of Brain Evenson's novels from a Dark Romantic perspective. *Research Journal of English*. 2024. P. 506–515.
4. Lietzau N. Phantasmagoria: A Look at Dark Romanticism, Romanticism's Black Mirror. *CrimeReads*. URL : <https://surl.li/kshyhj>.
5. Love H. Immortal Longings and Mortal Repression – The Dark Romance Genre and Young Girls. *Academia*. URL : <https://surl.lt/jhnmny>.